

Sygn. akt V KS 31/20

POSTANOWIENIE

Dnia 21 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron
w dniu 21 grudnia 2020 r.

w sprawie **N.S.**

oskarżonego z art. 280 § 1 k.k.

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w S.

z dnia 16 września 2020 r., sygn. akt IV Ka [...],

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w M.

z dnia 27 marca 2019 r., sygn. akt II K [...],

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

1. oddalić skargę obrońcy osk. N.S.,

**2. obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania
skargowego.**

UZASADNIENIE

N.S. został oskarżony o to, że w dniu 16 grudnia 2017 r. działając wspólnie i w porozumieniu z dwoma innymi mężczyznami dokonał rozboju na osobie P.W. w ten sposób, że używając przemocy w postaci przewrócenia na ziemię, przytrzymywania i przyduszania zabrał w celu przywłaszczenia kamerę sportową, aparat fotograficzny i telefon komórkowy, powodując straty o łącznej wartości 1400 zł, tj. o czyn z art. 280 § 1 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 27 marca 2019 r., sygn. akt II K [...], oskarżony N.S. został uniewinniony od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Apelację od tego wyroku wniósł prokurator zarzucając w niej obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 7 k.p.k. w wyniku uznania za niewiarygodne zeznań P.W., co w konsekwencji doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych, podczas gdy zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem doświadczenia życiowego - z uwzględnieniem innych ujawnionych dowodów – relację pokrzywdzonego należało uznać za wiarygodną; natomiast wyjaśnienia oskarżonego N.S., jak i zeznania towarzyszących mu świadków nie zasługiwały na walor wiarygodności.

W konkluzji środka odwoławczego, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 16 września 2020 r., sygn. akt IV Ka [...], uchylił wyrok Sądu Rejonowego w M. z dnia 27 marca 2019 r., sygn. akt II K [...] i przekazał sprawę N.S. temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Obecnie, obrońca oskarżonego wniósł skargę na wyrok sądu odwoławczego zarzucając naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. polegające na uchyleniu wyroku Sądu I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania w celu wykonania jedynie niektórych czynności dowodowych, podczas gdy przepis art. 437 § 2 k.p.k. upoważnia do takiej decyzji wówczas, jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Ponadto, skarżący zarzucił sądowi odwoławczemu takie sformułowanie uzasadnienia, że nie wynika z niego jednoznacznie, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania mu sprawy do ponownego rozpoznania.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Odpowiedzi na skargę obrońcy oskarżonego udzielił Prokurator Rejonowy w M., wnosząc o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga obrońcy osk. N.S. okazała się niezasadna i wobec tego podlegała oddaleniu. Wbrew wywodom skarżącego przyczyną uchylenia przez sąd

odwoławczy wyroku Sądu Rejonowego w M. z dnia 27 marca 2019 r., sygn. akt II K [...] i przekazania sprawy N.S. temu Sądowi do ponownego rozpoznania, nie była potrzeba poszerzenia materiału dowodowego, czy też wykonania niektórych czynności dowodowych.

Stosownie do dyspozycji art. 539a § 1 k.p.k., nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi na wyrok sądu odwoławczego można wnieść, gdy wydanie na etapie postępowania odwoławczego orzeczenia o charakterze kasatoryjnym naruszyło dyrektywy zamieszczone w treści art. 437 k.p.k. lub też, gdy przy wydaniu tego orzeczenia doszło do uchybienia o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej należącej do katalogu wymienionego w art. 439 § 1 k.p.k. Kontrola przeprowadzana w ramach rozpoznawania skargi na wyrok sądu odwoławczego koncentruje się zatem na sprawdzeniu okoliczności wymienionych w tym ostatnim przepisie, a także na zbadaniu, czy norma wynikająca z treści art. 454 k.p.k. rzeczywiście stała na przeszkodzie wydaniu orzeczenia korygującego rozstrzygnięcie Sądu I instancji w miejsce orzeczenia kasatoryjnego, ewentualnie, czy istotnie dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy niezbędne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (warunek z art. 437 § 2 in fine k.p.k.). Stąd też w orzeczeniu kasatoryjnym niezbędne jest wyraźne sprecyzowanie, która z przesłanek wymienionych powyżej zdecydowała o treści rozstrzygnięcia sądu odwoławczego.

W realiach rozpoznawanej sprawy ten obowiązek został zrealizowany bez żadnych wątpliwości, co wynika jasno z treści uzasadnienia kontestowanego obecnie wyroku, w którym jednoznacznie wskazano, że przy wydawaniu rozstrzygnięcia zaskarżonego skargą sąd odwoławczy kierował się dyrektywą wynikającą z treści 454 § 1 k.p.k. Wbrew bowiem wywodom skarżącego, potrzeba przeprowadzenia przewodu na nowo w całości nie jest jedyną przesłanką upoważniającą sąd II instancji do uchylenia wyroku sądu *meriti*. Takiej podstawy nie powołał zresztą wcale Sąd Okręgowy w S. orzekający w niniejszej sprawie. Wyrażając zastrzeżenia i poważne wątpliwości co do prawidłowości oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji, co mogło rzutować na treść rozstrzygnięcia uznał, że był zobligowany do uchylenia wyroku Sądu Rejonowego dotyczącego N.S.. Wprost też wyraził swoje przekonanie co do istnienia podstaw

do skazania tego oskarżonego. Zatem, podstawa prawna wyroku Sądu Okręgowego w S. w tej sprawie została prawidłowo sprecyzowana. Można jedynie założyć, że odmienne odczytanie treści motywów sądu odwoławczego przez autora skargi było ubocznym skutkiem sporządzenia uzasadnienia według obowiązującego obecnie formularza.

Sąd odwoławczy odniósł się przede wszystkim krytycznie do dokonanej przez Sąd I instancji oceny wartości dowodowej zeznań św. P.W. złożonych w toku postępowania. Przedstawił przy tym swoje zastrzeżenia do tej oceny i argumenty mające podważyć stanowisko, które zdeterminowało rozstrzygnięcie Sądu I instancji, przemawiające za uznaniem tej oceny za wadliwą i opartą na błędnych przesłankach, zwłaszcza w części odnoszącej się do argumentacji związanej z analizą okoliczności dotyczących podważenia wiarygodności rozpoznania oskarżonego. Sąd odwoławczy wykazał też niezasadność przynajmniej części przesłanek decyzji Sądu Rejonowego mających podawać w wątpliwości prawdziwość zeznań w/w świadka opisującego przebieg zdarzenia i zachowanie oskarżonego. Jako wręcz bezzasadne określił korzystanie z dyrektywy określonej w art. 5 § 2 k.p.k. Przypomniął przy tym, że warunkiem jej zastosowania jest brak możliwości usunięcia wątpliwości co do treści ustaleń faktycznych. Trafnie podkreślił też, że samo istnienie dowodów wspierających przeciwstawne tezy nie stanowi jeszcze upoważnienia do przyjęcia, że występują nieusuwalne wątpliwości, ale rodzi obowiązek przeprowadzenia wnikliwej analizy każdego z nich i dokonania oceny przesłanek przemawiających za ich wiarygodnością – z uwzględnieniem dyrektyw wynikających z treści art. 7 k.p.k. W pełni uzasadniona była także konstatacja sądu odwoławczego stwierdzająca, że norma art. 5 § 2 k.p.k. nie oznacza obowiązku mechanicznego wyboru wersji wydarzeń najbardziej korzystnej dla oskarżonego bez poddania wszystkich dowodów krytycznej weryfikacji.

Sąd odwoławczy nie dostrzegał natomiast wcale konieczności uzupełniania postępowania dowodowego ani poszukiwania nowych dowodów, a także potrzeby przeprowadzenia czynności uzupełniających materiał sprawy, które można byłoby przeprowadzić w postępowaniu odwoławczym.

Oczywiste jest przy tym, że w sytuacji, gdy Sąd odwoławczy uznaje za zasadny podniesiony w apelacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, a także

dopatruje się niewyjaśnionych rozbieżności i sprzeczności w przeprowadzonych dowodach, które niezasadnie – w jego przekonaniu – doprowadziły do wydania wyroku uniewinniającego, nie jest zobowiązany do prowadzenia własnego postępowania dowodowego, zastępującego postępowanie pierwszoinstancyjne. Rolą sądu drugiej instancji jest natomiast rzetelne wykazanie nieprawidłowej (dowolnej) oceny dowodów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2019 r., III KK 30/19).

Podkreślić przy tym należy, że w ramach postępowania w przedmiocie skargi Sąd Najwyższy nie dokonuje samodzielnej oceny materiału dowodowego sprawy i nie przedstawia własnej oceny ewentualnego zaistnienia przesłanek z art. 454 k.p.k. uzasadniających lub też stanowiących podstawę do wydania wyroku uchylającego orzeczenie sądu *meriti*. Istotne jest natomiast to, czy taką analizę poprawnie przeprowadził sąd odwoławczy.

Należy też stwierdzić, że z treści uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S. wynika jednoznacznie, iż powodem wydania orzeczenia kasatoryjnego było unormowanie zawarte w art. 454 § 1 k.p.k. i przekonanie o potrzebie wydania wyroku skazującego, co wynika z zapisu zamieszczonego w pkt 5.3.4.1. pisemnego uzasadnienia. Zapatrywanie to było związane z wyrażeniem przez sąd odwoławczy zasadniczych zastrzeżeń odnośnie do prawidłowości oceny materiału dowodowego przez sąd *meriti*, Okoliczności te zostały jednoznacznie sprecyzowane w pisemnych motywach orzeczenia i doprowadziły Sąd Okręgowy w S. do stanowiska, że wydanie w sprawie wyroku uniewinniającego oskarżonego N.S. od zarzucanego mu przestępstwa z art. 280 § 1 k.k., należało uznać za nieuzasadnione.

Wydając orzeczenie kasatoryjne Sąd Okręgowy w S. wskazał na dokonaną przez Sąd Rejonowy, powierzchowną ocenę poszczególnych dowodów wspierających tezę aktu oskarżenia, bez uwzględnienia istniejących między nimi powiązań oraz podkreślił wagę zeznań pokrzywdzonego, znajdujących wsparcie w zeznaniach osób, którym relacjonował przebieg zdarzenia bezpośrednio po zajściu.

Zatem, powody, dla których Sąd ten nie widział możliwości utrzymania w mocy wyroku uniewinniającego zostały wyraźnie wyartykułowane i mieszczą się one w kręgu okoliczności wymienionych w art. 437 § 2 k.p.k.

Wobec powyższego należało orzec, jak w sentencji.